

ring og Aflevering til Byen Reykjavik afholdtes der en stor Fest den 19. Nov. 1875; og i flere Dage forinden sad 12 af Byens fornemste unge Damer, med Biskoppens unge Datter, Frk. Thora Pjetursson, der i Aaret 1887 blev gift med den berømte isl. Geolog Prof. Th. Thoroddsen — og senere Landfysikus Jonassens unge Frue Thorum Jonassen — i Spidsen, og bandt i Hundredevis af Alen Guirlander af det barske Islands sparsomme Efteraarsflora til Ære for dets viddberømte Søn.

Man kan let gætte sig til, at de unge Damers Tanker under Arbejdet er gaaet viden om, og har dvælet ved det eventyrlige Liv, som var blevet denne berømte Ætling af en gammel islandsk Slægt til Del i fremmede Lande. Og i al Beskedenhed har de nok i deres stille Sind spurgt sig selv, om de ikke paa nogen anden og varigere Maade kunde vise ham Ære, end ved at binde disse smukke, men forgængelige Guirlander til den forestaaende Fest.

Dengang fandtes der ikke noget, der hed Kvindebevægelse i Island, skønt Tanken som bekendt allerede dengang var ved at bane sig Vej i de andre skandinaviske Lande, og der allerede en rum Tid i Forvejen, i 1868, i Genève var ble-

vet dannet et internationalt Kvin-desamfund.

Det var da ogsaa til at begynde med en ret beskeden Form for kvindelig Sammenslutning, der blev Resultatet af de 12 unge Damers gærende Tanker under deres daglange Sysler med Festforberedelserne, idet Frk. Thora Pjetursson foreslog sine Medarbejdere, at de til Minde om denne Begivenhed skulde danne en Forening, der skulde bære Thorvaldsens Navn og hvis Formaal skulde være at yde Byens fattige Børn gratis Undervisning i Haandarbejder, samt hjælpe de mest trængende af dem til det nødvendige Tøj.

Men det viste sig alligevel, at Frk. Pjetursson her havde faaet en lykkelig Idé, der i al sin beskeden Form indebar i sig Spiren til meget godt.

Det gik nemlig her som saa ofte, at blot nogle Mennesker slutter sig sammen med et almenyttigt Formaal for Øje, saa er det, som de derigennem faar Øjnene opladte for en hel Række *andere* almenyttige Formaal, der kan have flere eller færre Tilknytningspunkter til det første og derved bliver Synskredsen videre og videre, Virkefeltet større og større.

Saaledes ogsaa her — under de to energiske og praktiske Damers Frk. Thora Pjeturssons og Fru

Thorum Jonassens Ledelse blev Thorvaldsens-Foreningen fra kun at omfatte Byens fattige Børn ret hurtig udvidet til ogsaa at omfatte disse fattige Børns Mødre, der tidt maatte gaa ud og arbejde hos Folk, og da vel ret ofte som Vaskerkoner, idet hele Byen paa Grund af Vandmangel, maatte lade sit Tøj vaske udenfor Hjemmene ved de varme Kilder, der findes ca. en Fjerdingvej borte fra Byen. Her byggede saa den unge Forening et moderne Vaskehus for disse fattige Koner, der før havde maattet staa uden Ly i alslags Vejr.

For at skaffe Penge til Veje, baa-de til Vaskehuset og den efterhaanden ret omfattende gratis Undervisning, samt det betydelige Kvantum Tøj, den ydede de fattige Børn, afholdt Foreningen næsten aarlig Tombolaer og Basarer, ligesom dens Medlemmer undertiden gav Dilettantforestillinger, hvorved den paa en heldig Maade opmuntrede Byens voksende Interesse for Skuespilkunsten. — Efter som Aarene gik forøgedes Medlemsantallet betydeligt, og Interesserne blev flere og flere. Kvindebevægelsens Dønninger begyndte nu ogsaa at mærkes paa det fjerne, og i den Tid ret isolerede Island, og gennem denne Kvindesammenslutning var Jordbunden allerede beredt for at modtage selve Kvin-

knytted til en Mand, som de ikke elsker — fordi de endnu ikke ved, hvad det er at elske — men kommer paa deres Vej, maaske af velmenende Forældre eller Venner bringes paa deres Vej, og byder sig til med Haand og Mund for at paatage sig deres Forsørgelse for Resten af Livet.

Det lyder saa mageligt og behageligt, dette at blive forsørgt. Men det bliver en dyr Forsørgelse for de forsørgede. Det koster dem intet mindre end deres Liv. Ja, nogle enkelte finder vel, trods den meningsløse Begyndelse, deres Lykke i et saadant Ægteskab — der findes jo store Gevinster i ethvert Lotteri — men Størstedelen opdager snart, at Livsslavens Lod er bleven deres. Kun de færreste har Kraft og moralsk Mod nok til at bryde af, skønt det jo nu omstunder sker noget hyppigere end tidligere, men endnu hviler der paa en saadan Kvinde, der bryder ud af et Ægteskab — især hvis der er Børn — en Plet, som hun

skal have sjældne Evner for nogensinde at faa fjernet. Og det, skønt éns sunde Fornuft maatte sige én, at intet er saa umoralsk som et fortsat Samliv mellem to, hvor ikke Sjælens *gyde* Samhörighed danner Grundlaget for den fysiske Forbindelse.

Babra Ring lader en Kvinde, Karen Sandel, nedskrive sit Livs Skriftemaal, hvori hun med ærlig Vilje søger at komme bag om de konventionelle Løgne, som Omgivelserne og hun selv har fremtvunget, og Forf. giver os her et sjældent indgaaende Sjølestudie, der betager under Læsningen, saa man rives med i dyb Medfølelse for denne unge Kvindes tragiske Skæbne. — Hun knyttes i ganske unge Aar under Frænders og Venners Omsorg til en velhavende Mand, som byder hende de Behageligheder, hans Formue tillader ham, mod at det tillades ham at tage sin ægteskabelige Ret over for hende. At hun straks ræddes

over denne Brutaltet og senere i nogen Tid finder sig deri, er Livets sædvanlige Gang, og at hun senere møder den, der fanger hendes Sanser, er ogsaa ligetil. Men Ulykken for hende bliver, at denne sidste Mand trods al sin stormende Kærlighed og al sin megen Hensyntagen til hende, i Virkeligheden ikke er hende værd. Han holder nok af hende — og holder ikke af sin Kone, som han har taget for Pengenes Skyld — men ikke paa en saadan Maade, at hun er hans et og alt, hvorfor alle andre Hensyn maa vige. Og dette gennemskuer hun Gang paa Gang uden at være i Stand til — hvor ofte hun end prøver derpaa — at bryde med ham; saa stærkt er hendes Sanser bundne. Endog et ærligt Forsøg paa at knytte sin Skæbne til en Barn- og Ungdomsven, som hun véd elsker hende, og hvem hun ogsaa mener at genselske, strander paa det Sansernes Herredømme, hun ikke kan blive kvit.